



ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
“ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА”

34000 Крагујевац, Краља Александра I Карађорђевића 48



Тел.: 034/332-240; Цен: 034/335-745; Факс: 034/335-746; e-mail: jkpvik@gmail.com ; матични број: 07165439; ПИБ: 101039041;
TR: Banka Intesa br.160-7109-89; AIK banka br.105-40107-85; Eurobank Direktna br.150-207-02;

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ПРЕДУЗЕЋА ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац за I - XII 2022. године



Крагујевац
2023.

ИЗ 238 (ИП 012)

ОПШТИ ПОДАЦИ



Пословно име: Јавно комунално предузеће
„Водовод и канализација“
Седиште: Крагујевац
Матични број: 07165439
ПИБ: 101039041
Надлежно министарство /
Министарство привреде
Надлежни орган јединице
локалне самоуправе :
Град Крагујевац - Скупштина града

Основна делатност предузећа је производња и прерада воде и снабдевање града здравом, хемијски и бактериолошки исправном водом за пиће, као и сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода са градског и приградског подручја Крагујевца. У основну делатност спада и одржавање водоводних и канализационих система и хидрограђевинских објеката. Остале делатности су: пројектовање и изградња водоводне и канализационе мреже и поправка, одржавање и оверавање водомера.

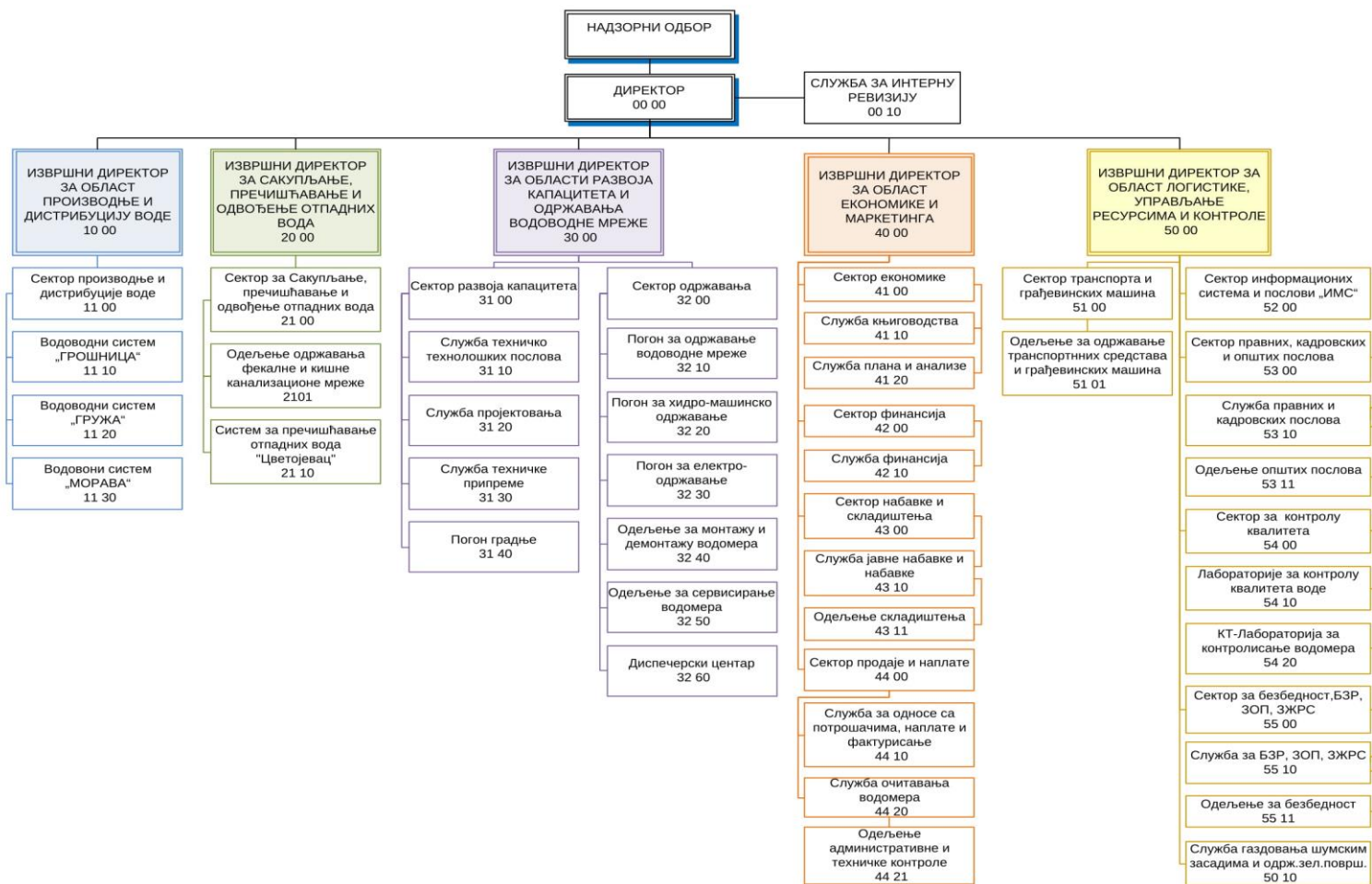
У 2022. години ЈКП „Водовод и канализација“ успело је да оствари своје основне задатке у погледу:

- уредног снабдевања квалитетном и здравствено исправном водом за пиће и заштите здравља становника и заштите животне средине одвођењем и пречишћавањем отпадних вода,
- запослених, безбедности на раду и заштите здравља, као и економски заснованих зарада,
- становника, са аспекта добијања потребних количина квалитетне и здравствено исправне воде за пиће и одвођење отпадних вода, као заштите животне средине, уз економски прихватљиву цену,
- пословних система, уредног снабдевања квалитетне и здравствено исправне воде за пиће,
- државе, складног развоја водоснабдевања, потребне количине квалитетне и здравствено исправне воде за пиће, заштите животне средине и безбедности и заштите здравља
- менаџмента, у смислу ефективног и ефикасног управљања процесима водоснабдевања и одвођења и пречишћавања отпадних вода, уз респектовање ограничених водних, финансијских и локалних ресурса.

Предузеће је, у јединственом процесу рада, организовано као самостални субјекат који обезбеђује потпуно, квалитетно, благовремено и рационално обављање послова из своје делатности. Обављање делатности Предузећа организује се по процесима рада, између којих је успостављена функционална, економска и пословна веза.

Организациону структуру Предузећа чине организационе целине, сектори, системи, службе, погони и одељења унутар којих се одвијају послови утврђени Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији у Предузећу, који доноси директор Предузећа. Органи управљања у Предузећу су: Надзорни одбор и Директор.

ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА ЈКП „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“ КРАГУЈЕВАЦ



ФИЗИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

1. ПРОИЗВЕДЕНА КОЛИЧИНА ВОДЕ, УПУЋЕНА У ДИСТРИБУЦИОНИ СИСТЕМ

Основна делатност Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Крагујевац је сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде. Крагујевац се снабдева водом са три водоводна система: Грошничког, Моравског и Гружанског. Укупне количине произведене воде одређене су низом фактора као што су: просечна потрошња и потребе потрошача за водом, стање залиха сирове воде на извориштима (2 акумулациона језера и рени бунари), стање дистрибутивне мреже у техничком смислу, односно праћење укупне количине воде која се произведе, а не фактурише потрошачима, брзина откривања и ефикасна поправка хаварија на дистрибутивној мрежи.

Током 2022. године произведено је **19.279.613 м³** воде, што је за 224.093 м³ више од плана, а у односу 2021. годину произведено је 594.653 м³ мање воде. Произведена количина воде у 2022. години била је довољна за целокупну потрошњу грађана и привреде.

Табела 1.

(м³)

ВОДОВОДНИ СИСТЕМИ	ПЛАН I-XII 2022.	ОСТВАРЕНО I-XII 2021.	ОСТВАРЕНО I-XII 2022.	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
ПП Грошница	4.100.544	4.096.028	2.809.947	-1.290.597	69%	69%
ПП Морава	2.549.664	2.442.126	2.262.749	-286.915	89%	93%
ПП Гружа	12.405.312	13.336.112	14.206.917	1.801.605	115%	107%
УКУПНО:	19.055.520	19.874.266	19.279.613	224.093	101%	97%

Грошничко језеро је прво вештачко језеро у Србији. Први пут у нашој земљи код изградње грошничке бране примењене су савремене методе грађења у оно време. Вода захваћена из Грошничког језера морала је да се пречишћава, па је у том циљу испод бране изграђено и постројење за пречишћавање воде. Вода из Грошничке водојаже укључена је у градску водоводну мрежу 1. априла 1938. године. Тиме је Крагујевац добио савремени водовод.

ПП „Грошница“ је у укупној производњи учествовао са 14,57%.

На ПП „Грошница“ произведено је **2.809.947 м³** воде, што је, у односу на план, мања производња за 1.290.597 м³. На ПП „Грошница“ је произведено 1.286.081 м³ мање воде, него 2021. године. Просечна производња на овом производном погону на годишњем нивоу износи 89,14 л/с.

Извориште подземних вода – „Брзан“ – ПП „Морава“ је у укупној производњи учествовао са 11,74%.

Захватање подземне воде на каптажном пољу предвиђено је помоћу „Рени“ бунара. Укупно је урађено 14 бунара са хоризонталним дренажним са дубином око 15 м. У функцији су 9 бунара. Пречници бунара су 4 м за 11 бунара и 2 м за 3 бунара. Подручје изворишта на левој обали реке Велике Мораве је у дужини 3,6 км и ширине 200 м. Бунари су изграђени по линији обале на удаљењу 30 – 50 м од речног корита.

На ПП „Морава“ произведено је **2.262.749 м³** воде, што је за 286.915 м³ мање од плана за 2022. годину. На ПП „Морава“ је произведено 179.377 м³ мање, него 2021. године. Укупна количина сирове воде која се у континуитету могла добити на изворишту се кретала од 57 – 81 л/с у зависности од периода године (просек је износио 72 л/с).

Узводно од села Пајсијевић на реци Гружи изграђена је брана, на профилу „Туцачки напер“, која формира акумулацију „Гружа“. Основна намена ове акумулације је водоснабдевање. Поред ове основне намене акумулација „Гружа“ има за задатак да заштити низводно подручје од поплава, да задржи нанос и да побољша протицање Груже у периоду малих вода.

ПП „Гружа“ је у укупној производњи учествовао са 73,69%.

На ПП „Гружа“ произведено је **14.206.917 м³** воде, што је, у односу на план, већа производња за 1.801.605 м³. На ПП „Гружа“ је произведено 870.805 м³ више воде, него 2021. године. Просечна годишња производња на ПП „Гружа“ је била 466 л/с. Проценат попуњености акумулације кретао се од 41% (новембар месец) до 59% (март, април).

Подаци о доточима воде у акумулације задњих година указују на велике годишње осцилације, а самим тим и на велику зависност изворишта од хидролошких прилика.

Током 2022. године ВС „Грошница“ није био у могућности да произведе неопходну количину воде која задовољава потребе грађана због недовољне количине воде у акумулацији. Такође, низак ниво реке Мораве је утицао на мању издашност Рени бунара на изворишту „Брзан“. Из ових разлога неопходно је било активирати другу пумпу на ВС „Гружа“ и увећати количину воде које тај производни погон дистрибуира ка граду. Сам процес производње здраве пијаће воде на ВС „Гружа“, а посебно дистрибуције ка граду, изискује већу потрошњу хемикалија и електричне енергије.

На основу вишегодишње експлоатације може се сматрати да Крагујевац располаже следећим гарантованим вишегодишњим просечним количинама воде: „Грошница“ 120 л/с, „Морава“ 130 л/с, „Гружа“ 580 л/с.

Следећа табела и график приказују производњу воде током последњих пет година.

Табела 2.

(м³)

ВОДОВОДНИ СИСТЕМИ	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
ПП Грошница	4.212.668	4.146.375	3.774.868	4.096.028	2.809.947
ПП В.Морава	3.005.545	2.969.022	2.663.933	2.442.126	2.262.749
ПП Гружа	12.974.386	12.592.669	12.895.217	13.336.112	14.206.917
УКУПНО:	20.192.599	19.708.066	19.334.018	19.874.266	19.279.613



У наредном периоду планиран је стабилан развој уз сталну примену нових технологија, а пре свега заштита изворишта и очување животне средине.

2. УТРОШАК ХЕМИКАЛИЈА

Сва вода која се испоручује потрошачима се пречишћава на одговарајућим постројењима за пречишћавање и потом упућује потрошачима из сабирних резервоара производних погона. Вода захваћена из Грошничког језера се пречишћава на постројењу за пречишћавање воде које је изграђено испод бране. Примењени технолошки поступак је класичан. После предхлорисања и флокулације уз додавање алуминијум сулфата вода се избистрава у гравитационим таложницима. Филтрирање се обавља на брзим пешчаним филтерима. Дезинфекција пречишћене воде обавља се хлором. Из акумулације „Гружа“ вода се гравитацијом доводи на постројење за пречишћавање воде. Постојеће је лоцирано са леве стране Груже на око 300 м низводно од бране „Гружа“ и у основи се састоји из комбинованог објекта коагулатор – таложника и из брзих гравитационих пешчаних филтера. Систем је надограђен објектом за предозонизацију 2009. године. Технолошки процес прераде обухвата процес: предозонизација, таложења уз претходну коагулацију, филтрацију на брзим пешчаним филтерима и дезинфекцију хлором. Што се тиче Изворишта подземних вода – „Брзан“ – ПП „Морава“ – технолошки процес прераде обухвата процес: аерацију, таложење у контактним базенима, филтрацију на брзим пешчаним филтерима и дезинфекцију хлором. Пре предаје воде потрошачима Баточине врши се хлорисање воде у циљу обезбеђења хигијенске исправности воде. У ту сврху је утрошено 539 килограма течног хлора.

Табела 3.

ВРСТА ХЕМИКАЛИЈЕ	Јед. мере	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	Јед. мере	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ПЛАН I-XII 2022	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ОСТВАРЕНО I-XII 2021	СПЕЦИФ. ДОЗИРАЊЕ ОСТВАРЕНО I-XII 2022	проценат остварења	проценат остварења
1	2	3	4	5	6	7	8	9	9:7	9:8
Алуминијум сулфат	кг	861.698	856.500	857.495	г/м ³	52,21	49,13	50,39	97%	103%
ПП Грошница	кг	113.819	75.900	54.895	г/м ³	27,76	18,53	19,54	70%	105%
ПП Гружа	кг	747.879	780.600	802.600	г/м ³	60,29	58,53	56,49	94%	97%
Течни хлор	кг	58.495	41.817	38.999	г/м ³	3,07	2,10	2,02	66%	96%
ПП Грошница	кг	17.806	13.461	8.855	г/м ³	4,34	3,29	3,15	73%	96%
ПП Морава	кг	3.832	3.006	2.644	г/м ³	1,50	1,23	1,17	78%	95%
дистрибутивна мрежа	кг	6.203	4.600	5.350	г/м ³	0,50	0,34	0,38	76%	112%
ПП Гружа	кг	30.654	20.750	22.150	г/м ³	2,47	1,56	1,56	63%	100%
Течни кисеоник	кг	445.859	343.608	364.314	г/м ³	35,94	25,77	25,64	71%	99%
ПП Гружа	кг									
Активни угаљ	кг	874	0	0	г/м ³	0,07	0	0	-	-
ПП Гружа	кг									
Креч	кг	1.379	0	0	г/м ³	0,11	0	0	-	-
ПП Гружа	кг									
Бакар сулфат	кг	6.753	4.628	3.731	г/м ³	0,41	0,27	0,22	54%	81%
ПП Грошница	кг	1.305	778	206	г/м ³	0,32	0,19	0,07	22%	37%
ПП Гружа	кг	5.448	3.850	3.525	г/м ³	0,44	0,29	0,25	57%	86%
Калијум перманганат	кг	9.350	3.206	148	г/м ³	0,57	0,18	0,01	2%	6%
ПП Грошница	кг	1.789	156	148	г/м ³	0,44	0,04	0,05	11%	125%
ПП Гружа	кг	7.561	3.050	0	г/м ³	0,61	0,23	0	-	-
Флокулант - катјонски	кг	1.198	725	865	г/м ³	0,09	0,05	0,061	68%	122%
ПП Гружа	кг									
Флокулант - анјонски	кг	2.770	1.910	1.914	г/м ³	0,17	0,11	0,112	66%	102%
ПП Грошница	кг	658	394	240	г/м ³	0,16	0,10	0,085	53%	85%
ПП Гружа	кг	2.112	1.516	1.674	г/м ³	0,17	0,11	0,118	69%	107%

Дозирања свих хемикалија за прераду воде гледано преко специфичног дозирања, у прва два квартала, су на нивоу или испод планираних количина сагласно квалитету сирове воде у акумулацијама по хемијским и по биолошким параметрима.

У трећем кварталу дошло је до знатног смањења залиха воде у акумулацији Грошница, услед изузетно лоше хидролошке ситуације. Испуњеност акумулације износила је 27% и због тога је количина воде која се производи са овог водоводног система смањена у односу на планиране вредности. Недостајућа количина воде за снабдевање, надокнађена је повећањем производње воде са ВС Гружа. То се одразило на увећање укупно утрошених количина алуминијум сулфата и увећања специфичног дозирања за укупно произведену воду са оба водоводна система.

Јесење вертикално мешање воде због хлађења површинских слојева условило је у четвртом кварталу појаву двовалентног мангана у слоју воде који се преузима из акумулације Грошница, што је довело до увећања специфичног дозирања алуминијум сулфата и флокуланта како би се одржао квалитет прерађене воде по параметру мутноћа и боја на ВС Грошница.

Гледано на нивоу године може се рећи да су дозирања свих хемикалија биле у оквиру или значајно испод планираних вредности и по водоводним системима и преко укупно произведене воде.

3. УТРОШАК ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Потрошња електричне енергије се односи на:

- утрошену електричну енергију за водоснабдевање
- утрошену електричну енергију за рад Система за пречишћавање отпадних вода
- утрошену електричну енергију на осталим објектима.

Укупна потрошња електричне енергије по потрошачким местима у 2022. години је дата у табели:

Табела 4.

Место потрошње	Активна електрична енергија (kWh)		Реактивна електрична енергија	Реактивна прекомерна електрична енергија	Обрачунска снага
	BT	HT	(kVarh)	(kVarh)	(kW)
а) ПП Морава	2.223.940	1.124.860	615.579	640.922	10.560
б) ПП Грошница	94.503	46.300	45.873	9.433	960
в) ПП Гружа	3.586.268	1.804.119	1.771.821	1.269.193	8.400
1. Водоводни системи (а+б+в)	5.904.711	2.975.279	2.433.273	1.919.548	19.920
2. Дистрибуциони систем	1.300.240	569.617	329.372	172.548	10.188
УКУПНО ВОДОСНАБДЕВАЊЕ (1+2)	7.204.951	3.544.896	2.762.645	2.092.096	30.108
Радионички и административни простор	91.641	18.173	36.091	19.525	1.404
С.П.О.В. Цветојевац	859.238	447.964	430.676	801.933	2.700
УКУПНО	8.155.830	4.011.033	3.229.412	2.913.554	34.212

У укупном утрошку електричне енергије Предузећа, водоснабдевање учествује са 85%. Специфичност Предузећа је да снабдевање града пијаћом водом врши са три изворишта, која су међусобно удаљена преко 50 км, а од града у просеку око 25 км. Већи део воде се дистрибуира уз интезивно коришћење пумпи, које раде на електрични погон. Због неповољне хидролошке ситуације, у месецу септембру укључена је додатна пумпа на ВС „Гружа“ за транспорт воде према граду, тако да је утрошак електричне енергије само за овај водоводни систем увећан за 22% у односу на 2021. годину.

4. ПРОДАЈА ВОДЕ

Табела 5.

(м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4:2	4:3
Грађани	9.303.630	8.879.921	8.685.767	- 617.863	93%	98%
Привреда	2.195.285	2.097.696	2.214.961	19.676	101%	106%
Спољни порошачи	30.446	28.796	31.738	1.292	104%	110%
УКУПНО:	11.529.361	11.006.413	10.932.466	- 596.895	95%	99%

Сектор продаје и наплате састоји се од две службе, Службе за односе са потрошачима, наплате и фактурисања и Службе читавања водомера. Служба читавања водомера врши месечно читавање утрошка воде на територији Града Крагујевца, као и на територији Општина Баточина и Кнић.

У 2022. години укупно је продато **10.932.466 м³** воде. У односу на план продаје воде, продаја у 2022. је мања за 596.895 м³ односно 5%, а у односу на продају у 2021. години, продаја је мања за 73.947 м³.

Грађанима је продато **8.685.767 м³**, што чини 79,44% укупне количине продате воде. Продаја воде грађанима је мања за 617.863 м³ у односу на план за 2022. годину или 7%. У односу на 2021. годину, продаја воде грађанима је мања за 194.154 м³. Грађанима у Баточини је продато 324.281 м³.

Привреди у Крагујевцу је продато **2.214.961 м³** воде, што чини 20,26% укупне продаје воде. Продаја воде привреди у Крагујевцу је у односу на план већа за 19.676 м³ односно 1%, а у односу на 2021. годину је већа за 117.265 м³. Организацијама за друштвену заштиту деце и омладине и организације из области културе, физичке културе и здравства је фактурисано 593.330 м³ воде, а од тога се на основне школе односи 50.632 м³, средње школе 20.778 м³, установе културе 3.311 м³ и предшколске установе 21.569 м³ воде. Предузећима, самосталним занатлијама и осталим корисницима фактурисано је 1.591.151 м³. Привреди у СО Баточини је продато 27.837 м³, а Бадњевцу је фактурисано 2.643 м³. За сопствене потребе је утрошено 116.284 м³ (Управна зграда I и II, СПОВ „Цветовевац“, Заставин сервис и централни водомер на ПП „Гружа“).

Спољним потрошачима (Рогот и Кнић) је испоручено **31.738 м³** воде, што чини 0,29% укупне продаје воде, што је за 1.292 м³ веће од плана за 2022. годину, а у односу на исти период 2021. године је веће за 2.942 м³.

Сваког месеца у 2022. години вршено је читавање 58.596 водомера за категорију грађана и 2.705 водомера за категорију привреде. Одељење контроле евидентирало је 2.215 налога за контролу, на основу којих је вршена контрола читавања водомера, утврђивање хаварија и осталих неправилности. На захтев корисника отворено је 695 налога за технички пријем водомера и одрађено је 622 техничких пријема.

Евидентирано је 59 нелегалних корисника, од којих се 56 прикључило иза централних водомера. Сви нелегални корисници су евидентирани и против њих је покренут поступак код надлежног комуналног инспектората.

У циљу благовремене и ефикасне наплате упућено је 27.061 опомена. Закључено је 806 краткорочних и 18 дугорочних споразума са потрошачима. Примљено је и решено 122 писаних рекламација као и 895 усмених које су евидентирани на шалтеру за рекламације. Предузимане су и мере за побољшање рада Сектора:

- замена водомера у складу са законским роком важења од 5 година
- уградња водомера са даљинским читавањем
- позивање корисника и комуникација са њима у циљу решавања доспелих дуговања
- евидентирање и процесуирање нелегалних корисника.

Такође, у току године дошло је до измене обрасца рачуна.

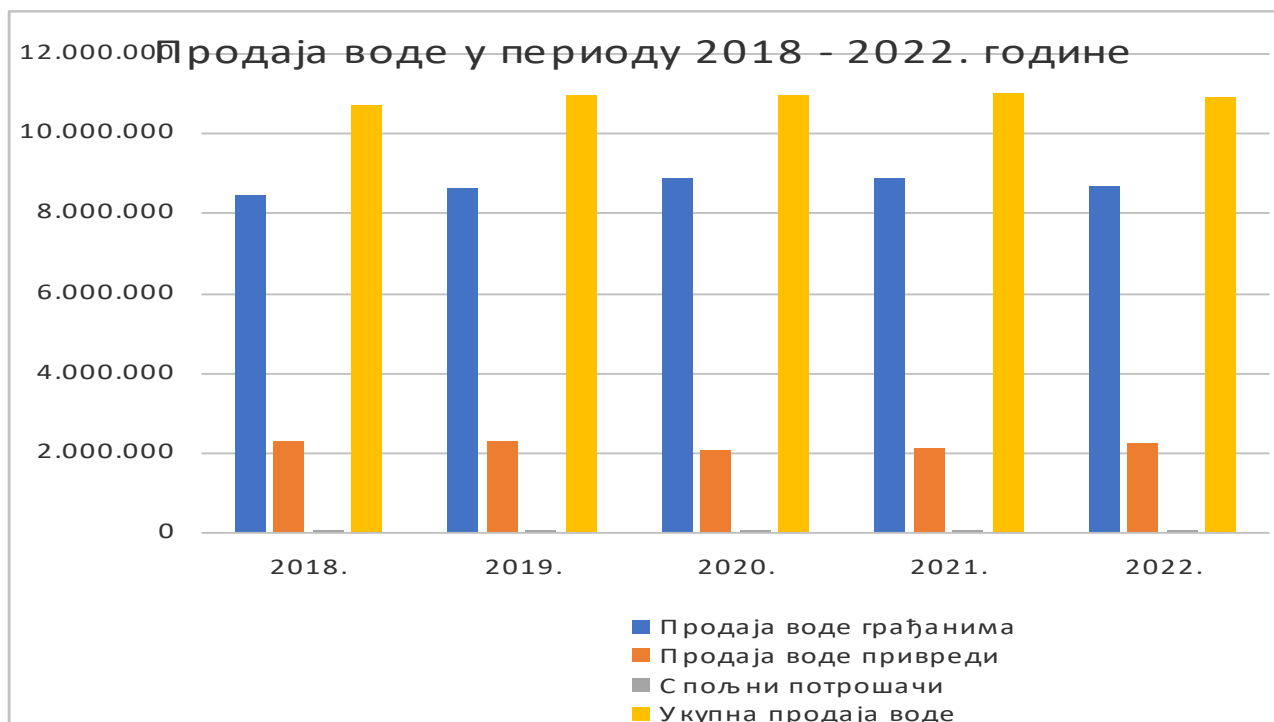
У табели бр.6 и графику бр. 2 је дата продаја воде у задњих пет година:

Табела 6.

(м³)

ГОДИНА	ПРОДАЈА ВОДЕ ГРАЂАНИМА	ПРОДАЈА ВОДЕ ПРИВРЕДИ	ПРОДАЈА ВОДЕ СПОЉНИМ ПОТРОШАЧИМА	УКУПНО
2018.	8.426.807	2.262.348	33.014	10.722.169
2019.	8.615.318	2.300.055	32.792	10.948.165
2020.	8.884.770	2.042.661	32.629	10.960.060
2021.	8.879.921	2.097.696	28.796	11.006.413
2022.	8.685.767	2.214.961	31.738	10.932.466

График 2.



5. ОДВОЂЕЊЕ И ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Крагујевац је за услуге одвођења отпадних вода грађанима и привреди у Крагујевцу и Баточини, 2022. године, фактурисало **9.076.851 м³** воде, што је мање од плана, а у односу на 2021. годину је мање за 96.981 м³ односно 1%.

Табела 7. - одвођење отпадних вода

(м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
Грађани	7.712.709	7.254.859	7.073.206	- 639.503	92%	97%
Привреда	2.010.946	1.918.973	2.003.645	- 7.301	100%	104%
УКУПНО:	9.723.655	9.173.832	9.076.851	- 646.804	93%	99%

ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац је за услуге пречишћавања отпадних вода грађанима и привреди у Крагујевцу фактурисало **8.920.437 м³** воде, што је мање од плана, а у односу на 2021. годину је мање за 95.122 м³ односно 1%.

Табела 8. - пречишћавање отпадних вода

(м³)

КАТЕГОРИЈА ПОТРОШАЧА	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	Разлика остварено-планирано	проценат остварења	
1	2	3	4	5	4 : 2	4 : 3
Грађани	7.712.709	7.120.947	6.942.357	- 770.352	90%	97%
Привреда	2.010.946	1.894.612	1.978.080	-32.866	98%	104%
УКУПНО:	9.723.655	9.015.559	8.920.437	- 803.218	92%	99%

Систем за пречишћавање отпадних вода „Цветојевац“ пуштен је у рад 1990. године. Налази се седам километара низводно од града, на левој обали реке Лепенице.

Током 2022. године у Систем за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу је, из градске канализационе мреже и кишне канализације путем фекалних колектора, стигло **8.766.594 м³** отпадних вода.

Табела 9. (м³)

квартал	Отпадна вода на улазу	Пречишћена вода на излазу	Пресовани трули муљ	Био-гас
I-III	2.442.224	2.161.259	168	85.126
I-VI	4.525.040	4.004.459	586	168.050
I-IX	6.546.075	5.792.210	876	226.913
I-XII	8.766.594	7.757.270	992	305.150

Из Система за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу је испуштено **7.757.270 м³** прерађене и пречишћене воде, а третманом преврелог муља добијено је **992 м³** суве материје и **305.150 м³** био – гаса.

Такође, дошло је до улагања средстава у сервисирање и занављање опреме на постројењу. Извршен је ремонт нископритисног компресора за биоаерационе базене, замењени су измењивачи топлоте на погонској јединици генератора за производњу електричне енергије и набављена је центрифугална муљна пумпа за црпну станицу рецикулације муља.

За разлику од претходне три, ове године није остварена уштеда у раду генератора јер је долазило до честих отказа у раду.

Током 2022. године у процесу пречишћавања отпадних вода утрошено је 1.550 кг флокуланта – катјонског.

Сви параметри пречишћене воде, који су испуштени из Система за пречишћавање отпадних вода у Цветојевцу, били су у дозвољеним оквирима, што указује на сталну бригу да се у сваком тренутку задовољи тражени степен функционисања система.

6. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ОДЕЉЕЊА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ФЕКАЛНЕ И КИШНЕ КАНАЛИЗАЦИОНЕ МРЕЖЕ

У 2022. години Одељење за одржавање фекалне и кишне канализационе мреже је успешно извршавало поверене му пословне задатке и поред неповољних атмосферских прилика, тј. велике количине атмосферског талога у кратком временском интервалу (нарочито у току месеца априла – 419 и јуна – 609 интервенција на канализационој мрежи), где је додатне проблеме стварао велики број нелегално прикључених кишних одвода на системе фекалне канализације.

Додатни проблеми су били и чести кварови технике (возила-цистерни) која није адекватна обиму посла.

Пун допринос квалитетном раду ове службе дала је и екипа радника на одржавању канализационе мреже у смислу превентивног одржавања сливника и уличних линија кишне канализације као и санацији кварова на линијама фекалне канализације чија је природа квара захтевала грађевинске радове (раскопавање, подзиђивање, накнадна израда кинета...)

На одржавању атмосферске канализације у Крагујевцу извршено је:

- ручно чишћење кишних сливника 1.556 ком
- уградња ливено - гвоздених поклопаца носивости 400 kN 11 ком
- уградња бетонских поклопаца fi800mm 32 ком
- уградња кишних решетки 43 ком
- подизање шахти у ниво коловоза 15 ком
- откопавање ревизионих окана 4 ком
- рад цистерне на испирању кишних сливника 85 h
- поправка уличних цеви кишне канализације 19 ком
- реконструкција кишних колектора 1 ком

У Крагујевцу и Баточини било је 4.596 интервенција на фекалној канализационој мрежи.

У Баточини је било 118 интервенција у црпним станицама и на канализационим линијама што је за 34% мањи број у односу на претходну годину. У сарадњи са Сектором одржавања остварено је одрживо стање канализационог система у тој општини. Систем препумпавања отпадних вода одржан је у исправном стању захваљујући правовременом реакцијом запослених. Проблема је било са радом пумпе у ЦС бр.5, која у дужим временским интервалима није била у функцији, док пумпе у ЦС бр.1, ЦС бр.2 повремено нису биле у функцији. Узрок испадања ових пумпи из рада је присуство неразградивих материјала у канализацији. У тим случајевима Одељење за одржавање кишне и фекалне канализационе мреже је вршило црпљење поменутих јама цистернама како би систем остао у функционалном стању.

Табела 10.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА		ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022
I	ИНТЕРВЕНТНО ОДРЖАВАЊЕ		4.946	4.596
1	Уличних фекалних одводника и колектора		3.706	3.324
2	Кућних прикључака		81	201
3	Интервенције на канализационој мрежи на терет корисника услуге		556	615
4	Чишћење и усисавање садржаја из шахтова на водоводној мрежи		17	0
5	Чишћење и усисавање садржаја из шахтова кишне канализације		18	0
6	Постављање нових шахт поклопаца на место оштећених и несталих		62	94
7	Интервенције на шахтовима		468	331
8	Интервенције на откопавању и поправљању уличних цеви и кућних прикључака:			
	Поправка уличних цеви	ком	38	30
	Поправка кућних прикључака	ком	0	1
II	ПРЕВЕНТИВНО ОДРЖАВАЊЕ			
1	Испирање уличних фекалних одводника	ком	36	39
2	Испирање фекалних колектора	ком	69	23
3	Кућних прикључака	ком	8	13
III	ЧИШЋЕЊЕ СЕПТИЧКИХ ЈАМА		1.067	1.264
1	Код индивидуалних власника		327	317
2	Код правних лица		227	261
3	На сопственим објектима ЈКП „Вик“		146	175
4	Усисавање садржаја из шахтова уличне линије и колектора		199	298
5	По налозима штаба за цивилну заштиту		91	31
6	По пријави градилишта		77	182

7. РЕАЛИЗАЦИЈА СЕКТОРА РАЗВОЈА КАПАЦИТЕТА

Локална самоуправа у сарадњи са ЈКП „Водовод и канализација“ улаже у инфраструктуру да би могла да се обезбеди квалитетна вода за све становнике, привреду и установе. Предузеће и Оснивач улагањем у одржавање и обнављање система смањују могућност настајања губитака, како због растура услед пуцања цеви, тако и због илегалних прикључака.

Изградња и пројектовање водоводних и канализационих линија је сагласно са захтевима инвеститора - Управе за развој и инвестиције, која финансира изградњу водоводних и канализационих линија.

Током посматраног периода извршење Сектора развоја капацитета је значајно мање од планираног. У 2022. години изграђено је и пројектовано **5.146 м^п** водоводне мреже, **3.857 м^п** канализационе мреже и **1.855 м^п** атмосферске канализације.

Од тога изведено је нових водоводних линија 2.349 м^п а реконструисано 2.797 м^п. Такође, одрађено је нових линија атмосферске канализације 1.617 м^п а реконструисано 238 м^п. На мрежи фекалне канализације нису извођене реконструкције.

Сектор је урадио **204** прикључка, од тог броја за правна и физичка лица пројектовано је и изведено **110** прикључака на водоводну мрежу, **72** прикључка на фекалну и **22** на атмосферску канализацију.

Служба техничко технолошких послова обрадила је **533** захтева за давање сагласности.

Табела 11.

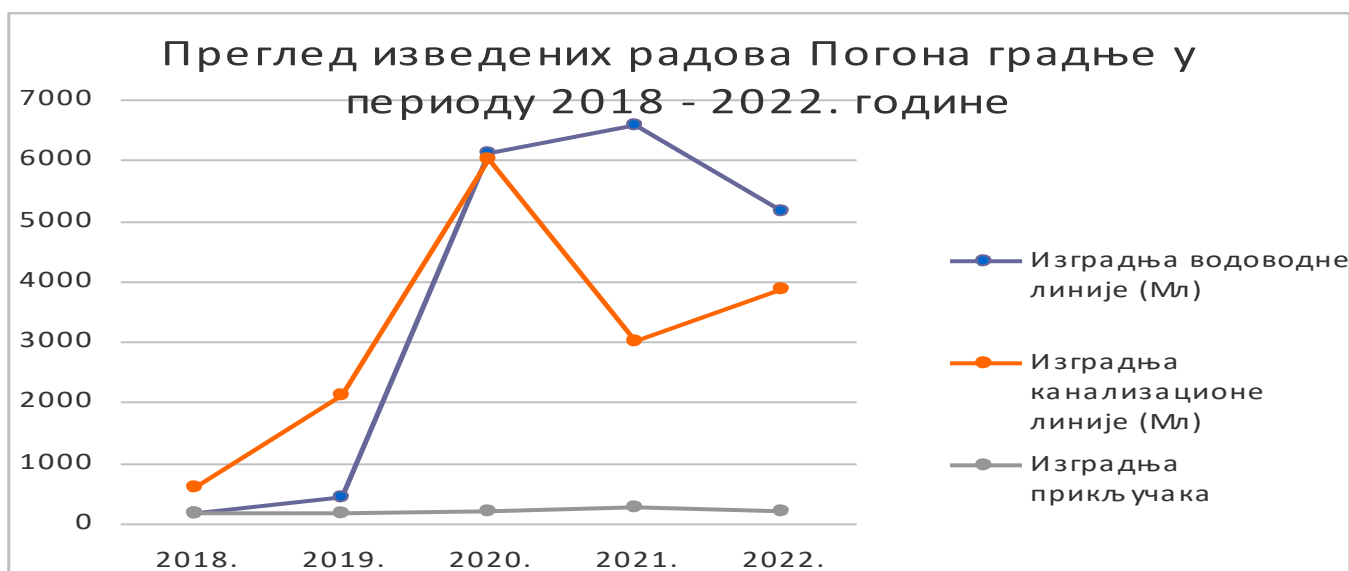
ВРСТА РАДОВА	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	проценат остварења	
1	2	3	4	4:2	4:3
I Изградња и пројектовање - водоводна мрежа	16.300 м ^п	6.582 м ^п	5.146 м ^п	32%	78%
II Изградња и пројектовање - канализациона мрежа	15.350 м ^п	2.998 м ^п	3.857 м ^п	25%	129%
III Изградња и пројектовање – атмосферска канализација	1.120 м ^п	1.753 м ^п	1.855 м ^п	166%	106%
IV Изградња прикључака за физичка лица	350 ком	120 ком	108 ком	31%	90%
V Изградња и пројектовање прикључака за правна лица	112 ком	152 ком	96 ком	86%	63%
VI Пројектовање прикључака на воду и канализацију за физичка лица	370 ком	125 ком	106 ком	29%	85%
VII Сагласности	640 предмета	568 предмета	533 предмета	83%	94%

У табели 12. и графику бр.3 дат је преглед изведених радова Сектора развоја капацитета током задњих пет година:

Табела 12.

ГОДИНА	Изградња водоводне линије (м ^л)	Изградња канализационе линије (м ^л)	Изградња прикључака (ком)
2018.	161	582	172
2019.	438	2.110	156
2020.	6.122	6.010	209
2021.	6.582	2.998	272
2022.	5.146	3.857	204

График 3.



8. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ДИСПЕЧЕРСКОГ ЦЕНТРА

Табела 13.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022
1	Извршен увиђај на терену и отворени радни налози за поправку	8.265	8.402
2	Извршено затварање уличних линија и кућних прикључака	1.021	854
3	Извршена поправка вентила у шахтама	17	29
4	Извршена замена вентила у шахтама	527	534
5	Извршено испирање водоводних линија	752	597
6	Извршено прање резервоара	9	2
7	Извршено мерење притиска на уличним линијама	10	5
8	Искључено потрошача са мреже (по налогу Сектора продаје воде)	1	0
9	Разне интервенције	2.197	2.053

Диспечерски центар је дежурна служба чији је примарни задатак водоснабдевање града. Ова служба прима и евидентира пријаве (6.086 на водоводној и 4.739 на канализационој мрежи), врши увиђај на терену и санира кварове, а у случају да није у могућности да сама отклони квар то чини у сарадњи са другим службама, с тим што Диспечерски центар врши затварање воде на уличним линијама и кућним прикључцима, врши поправку и замену вентила у шахтама и брине о раду пумпних станица и резервоара.

Обезбеђивање квалитета воде је један од основних сегмената у раду службе и због тога се врше честа испирања водоводних линија (597 у 2022. години), као и периодична прања резервоара. Служба обавља целодневни мониторинг и редовно снабдевање града водом. На основу великог броја реализованих налога у 2022. години може се закључити да служба упркос свакодневним проблемима са којима се суочава у раду има одличне резултате што потврђује број примљених и санираних пријава (оцена мерења и прањења рада у диспечерском центру) и да је посвећена свом примарном задатку, континуираном снабдевању града водом.

9. ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕНИХ РАДОВА ПОГОНА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ВОДОВОДНЕ МРЕЖЕ

Погон за одржавање водоводне мреже је спроводио планско одржавање мреже и успешно отклањао све настале хаварије.

Табела 14.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022
1	Поправка уличних линија	617	577
2	Поправка кућних прикључака	987	860
3	Интервенције у водомерним окнима	367	258
4	Интервенције на амброшелнама	29	18
5	Интервенције на хидрантима	120	132
6	Интервенције на затварачима	170	172
7	Остале интервенције	318	317
8	Услуге трећим лицима	161	134
УКУПНО:		2.769	2.468

Погон за одржавање водоводне мреже је радио послове превентивног, текућег и хаваријског одржавања водоводне мреже, на територији града Крагујевца и СО Баточина.

Током 2022. године успешно је изведено **2.468** интервенција на водоводној мрежи града Крагујевца. Упркос бројним интервенцијама на водоводној мрежи у 2022. години постигнут је завидан ниво квалитета испоруке воде за пиће. Смањује се време потребно за интервенцију. Застоји у водоснабдевању су трајали у просеку од 2 - 8 сати, у зависности од природе квара, пречника цевовода, стања прикључка, приступачности терена и других услова. Коришћењем нових уређаја за детекцију кварова у 2022. години омогућено је тренутно лоцирање зоне места истицања воде из цевовода а самим тим и брже отклањање узрока истицања и смањивање губитака воде из система. Погон се приликом решавања свих интервенција придржавао рокова за поступање чиме није доведено у питање водоснабдевање потрошача дуже од 24 часа.

У посматраном периоду, на подручју СО Баточина одрађено је 349 од укупног броја извршених интервенција Погона за одржавање водоводне мреже.

10. ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНИМ РАДОВИМА ОДЕЉЕЊА ЗА МОНТАЖУ И ДЕМОНТАЖУ ВОДОМЕРА

Табела 15.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022
1	Неисправни водомери (закочени, замагљени, процурују)	3.017	3.024
2	Редовна замена (преко 5 година на мрежи)	22	20
3	Уплате	174	218
УКУПНО:		3.213	3.262

Одељење за монтажу и демонтажу водомера је током 2022. године заменило:

1. 51 централни водомер за стамбене зграде
2. 86 водомера у предузећима
3. 3.125 водомера код индивидуалних потрошача

Одељење за монтажу и демонтажу водомера је током 2022. године вршило замену неисправних водомера свих профила, као и редовну замену водомера који су преко 5 година на мрежи и замену водомера по уплатама грађана и привреде.

11. ИЗВЕШТАЈ О ИЗВРШЕНИМ РАДОВИМА ОДЕЉЕЊА ЗА СЕРВИСИРАЊЕ ВОДОМЕРА

У Одељењу за сервисирање водомера, у 2022. години, поправљено је **2.171** водомер свих пречника од 13 мм до 200 мм. Обављено је сервисирање 212 комада по уплатама потрошача, а редовно је сервисирано 1.959 комада. Током 2022. године предложено је за расход 1.120 водомера.

Табела 16.

Ред. бр.	ОПИС РАДОВА	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022
1	Сервисирање на терет ЈКП „Водовод и канализација“	1.766	1.959
2	Сервисирање по извршеним уплатама потрошача	172	212
УКУПНО:		1.938	2.171

12. РЕАЛИЗАЦИЈА СЕКТОРА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА

Лабораторија за контролу квалитета воде

Табела 17.

МЕСТО УЗОРКОВАЊА	ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКА И МИКРО- БИОЛОШКА ИСПИТИВАЊА План I-XII 2022		ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКА И МИКРО- БИОЛОШКА ИСПИТИВАЊА Остварено I-XII 2022	
	бр. узорковања	бр. узорака	бр. узорковања	бр. узорака
СВ -притоке акумулације Гружа	24	110	24	113
СВ - акумулација Гружа	14	152	12	103
СВ-ВЗ акум.Гружа и површина	6	24	11	44
ВС Гружа (СВ,ОВ,К1,К2,БПВ,БП,ВП)	52	1048	59	1.142
СВ В.Морава и рени бунари	28	196	32	245
СВ - ЦС Жировница	24	24	25	25
ВП - ЦС Жировница	24	24	24	24
ВП - Бадњевац, Цветојевац, Јовановац, Никшић, Милатовац	12	60	12	54
ВП - Баточина	52	260	53	255
ВС Морава - ПП Кошутњак (ПА,А,КБ,ФП,ВП)	2]4	144	24	136
ВС Морава - ПП Кошутњак (ПА,ВП)	28	56	62	121
СВ - акумулација Грошница	16	76	17	64
ВС Грошница (СВ,ЛТ,ДТ,ФП,ВП)	24	288	26	242
ВС Грошница (СВ,ВП)	28	56	29	57
ВП - резервоари и градска вод.мрежа	225	4050	228	4.038
ВП – водоводна мрежа приградска насеља	12	108	14	110
ВП - резервоари на в.мрежи	13	24	16	26
ВП - црпне станице на вод.м.	17	20	18	21
ВП - јавне чесме на вод.м.	7	77	7	72
ВП - нове линије	7	7	13	13
ВП – хидранти на вод.м.	24	48	25	46
ВП - Аутоцистерна	12	12	120	120
Село Рогојевац	24	96	39	118
ВП - критичне тачке на водов. мрежи	0	0	8	9
ВП – вод.мр. и остала ванредна узорковања	0	0	21	26
Утврђивање порекла воде	0	0	8	10
УКУПНО:	697	6.960	927	7.234

Вода за пиће која се производи и дистрибуира до потрошача је хигијенски исправна, на основу резултата физичко-хемијског, микробиолошког и биолошког испитивања узорка и одговара захтевима прописаним Правилником о хигијенској исправности воде за пиће („Сл.лист СРЈ“, бр 42/98 и 44/99 и „Сл.гласник РС“, бр. 28/2019).

У табели бр.17 дат је збир планираног / реализованог узорковања / испитивања воде на годишњем нивоу Сектора контроле који је урађен на основу месечних Извештаја о реализацији плана узорковања и испитивања воде и који је у складу са законским прописима и стандардима који се односе на безбедност воде.

Током 2022. године урађено је **927 физичко – хемијских и микро – биолошких** узорковање воде. Реализовано је 146 надзора зона санитарне заштите.

Поред планираних, вршена су узорковања / испитивања на захтев Диспечерске службе, Сектора производње и дистрибуције воде, по пријави корисника, после испирања водоводне мреже, реконструкција и хаварија на водоводној мрежи. Одређени број планираних узорковања није реализован због лоших временских услова, радова на водоводној мрежи и сличних техничких разлога.

Испитивања су одрађена у хемијској и микробиолошкој лабораторији Сектора контроле квалитета, чија је компетентност потврђена акредитацијом, од стране Акредитационог тела Србије, и лабораторијама Института за јавно здравље Крагујевац. АТS је извршио оцењивање 29.08.2022. године, нису утврђене неусаглашености. Достављен је сертификат са роком важења до 2026. године за стандард 17025:2017.

Хемијска лабораторија Сектора контроле квалитета је реализовала међународно међулабораторијско испитивање воде. Организатор је био LGC Енглеска. Резултати су били задовољавајући.

Такође, спроведен је редован екстерни надзор од стране А.Д. „Квалитет“ Ниш као и редовна интерна провера у односу на захтеве стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017.

Контролно тело – Лабораторија за контролисање водомера

Лабораторија за контролисање водомера је 2022. године оверила 2.117 водомера за потребе ЈКП „Водовод и канализација“, 1.074 за странке – трећа лица ван Крагујевца, укупно 3.191 водомер. Одбијено је са оверавања 15 водомера који су припадали трећим лицима, јер нису задовољили потребне захтеве. Сви водомери који су захтевом поднети на поступак оверавања, који су сервисирани и подешени, су у потпуности подвргнути процесу оверавања од стране Одељења за сервисирање водомера.

Оцењивање од стране АТC-а је реализовано 26.05.2022. године где је утврђена једна неусаглашеност, која је успешно отклоњена и добијен је нови сертификат који важи до 18.08.2026. године.

Дирекција за мере и драгоцене метале спровела је један ненајављен надзор у Лабораторији за контролисање водомера 01.07.2022. године, при чему није имала ни једну замерку на рад запослених.

13. УТРОШАК ГОРИВА И МАЗИВА

Табела 18.

ВРСТА ГОРИВА И МАЗИВА	Јед. мере	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	%
1		2	3	3 : 2
евро дизел	лит	167.391	176.252	105%
евро БМБ	лит	25.080	28.424	113%
течни нафтни гас	лит	5.316	4.790	90%
антифриз	лит	541	320	59%
адитив за гориво	лит	684	973	142%
моторна уља и масти	лит	5.275	3.834	73%

У 2022. години ЈКП „Водовод и канализација“ је активирало седам нових FIAT 500L возила, а њихово ангажовање је условило повећање потрошње евро БМБ-а у односу на претходну годину. Потрошња евро дизела, у односу на 2021. годину је увећана због ангажовања камиона Mercedes AROX, комби возила Fiat Dukato, багера JCB 4CX и гусеничара 100C током целе године, а који су пуштени у рад крајем 2021. године. Ангажовањем теретних возила порасла је и потрошња Ad Blue адитива, јер свих седам возила користи овај адитив. Потрошња антифриза је смањена, јер није било хаварија са системом за хлађење, као у 2021. години, а и у великом броју транспортних средстава и грађевинских машина је остао антифриз од прошле године. Смањена потрошња моторних уља и масти је последица занављања возног парка и обавезе одржавања у овлашћеним сервисима.

14. ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ПО СТРУЧНОЈ СПРЕМИ

Табела 19.

(дин.)

СТРУЧНА СПРЕМА	ПРОСЕК I-XII 2021		ПРОСЕК I-XII 2022	
	брuto	нето	брuto	нето
- ВСС	129.335,88	92.464,87	138.380,24	98.936,83
- ВС	115.162,89	82.558,09	123.682,93	88.651,83
- ВК	119.563,17	85.639,85	127.726,39	91.486,30
- ССС	106.577,75	76.526,95	114.148,64	81.936,10
- КВ	102.562,39	73.710,36	108.254,04	77.804,38
- ПК	93.703,43	67.478,46	98.044,68	70.566,98
- НК	72.928,45	53.126,28	78.725,57	57.125,03
ПРОСЕК:	109.835,21	78.808,22	117.528,33	84.308,58

15. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Делатност ЈКП „Водовод и канализација“ базирана је на стручном кадру, који својим деловањем афирмише предузеће.

На дан 31.12. 2022. године у ЈКП „Водовод и канализација“ било је запослено 509 радника, од тога 153 жене, тј. 30% запослених чине жене.

Од укупног броја запослених Предузеће има девет радника на одређено време и једног запосленог коме мирује радни однос. У посматраном периоду четири радника су остварила право на старосну пензију, један на инвалидску, пет радника је преминуло, осам радника је засновало радни однос на одређено и три радника на неодређено време.

Табела 20.

КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2021.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.
- ВСС	74	80
- ВСС 3	20	20
- ВС	30	31
- ВКР	41	43
- ССС	182	184
- КВ	117	110
- ПКР	12	11
- НКР	32	30
УКУПНО:	508	509

Табела 21.

СТАРОСНА СТРУКТУРА	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2021.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.
- до 30 година	4	5
- 30 до 40 година	98	99
- 40 до 50 година	236	236
- 50 до 60 година	152	152
- преко 60	18	17
УКУПНО:	508	509
просечна старост	47г5м1д	48г5м14д

Највећи део запослених чине радници старосне структуре од 40 до 50 година – 46%.

Табела 22.

ПО ВРЕМЕНУ У РАДНОМ ОДНОСУ	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2021.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.
- до 5 година	0	4
- 5 до 10 година	34	34
- 10 до 15 година	117	117
- 15 до 20 година	94	94
- 20 до 25 година	128	126
- 25 до 30 година	62	61
- 30 до 35 година	47	47
- преко 35	26	26
УКУПНО:	508	509

Највећи део запослених чине радници са радним стажом од 20 до 25 година – 25% .

Табела 23.

СТРУКТУРА ПО ПОЛУ	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2021.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ на дан 31.12.2022.
Мушки	358	356
Женски	150	153
УКУПНО:	508	509

У следећој табели дато је кретање броја радника у задњих пет година:

Табела 24.

ГОДИНА	УКУПАН БРОЈ РАДНИКА	Проценат у односу на базни период	Ланчани индекс
2018.	544	100	100
2019.	523	96	96
2020.	515	95	98
2021.	508	93	99
2022.	509	94	100

У 2022. години дошло је до смањења броја радника у односу на базну 2018. годину за 35 запослених или 6%.

График 4.



ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРЕДУЗЕЋА ЗА I - XII 2022. ГОДИНЕ

Табела 25. Укупан приход

у 000 динара

Редни број	Врста прихода услуге	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	проценат остварења	
					5:3	5:4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода	1.020.461	976.604	1.060.163	104%	109%
2.	Приход од изградње	589.350	258.016	264.455	45%	102%
3.	Приход од одржавања атмосферске канал.	5.000	4.758	4.107	82%	86%
4.	Остали пословни приходи	72.000	46.570	116.091	161%	249%
5.	Укупни финансијски и остали приходи	72.000	101.773	96.708	134%	95%
УКУПНО:		1.758.811	1.387.721	1.541.524	88%	111%

Табела 26. Укупни расходи

у 000 динара

Редни број	Врста расхода услуге	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	проценат остварења	
					5:3	5:4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Материјал и енергија	406.375	295.483	365.946	90%	124%
2.	Зараде и лична примања	990.108	843.642	910.878	92%	108%
3.	Амортизација	111.000	110.442	118.565	107%	107%
4.	Остали пословни расходи	134.330	115.250	119.574	89%	104%
5.	Укупни финансијски и остали расходи	67.810	232.654	125.881	186%	54%
УКУПНО:		1.709.623	1.597.471	1.640.844	96%	103%

Табела 27. Финансијски резултат предузећа

у динарима

Ред. бр.	ОПИС	ПЛАН I-XII 2022	ОСТВАРЕНО I-XII 2021	ОСТВАРЕНО I-XII 2022	ПРОЦЕНАТ ОСТВАРЕЊА	
1	2	3	4	5	5 : 3	5 : 4
I	ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ					
1.	Приход од продаје воде, одвођ. и пречишћавања отпадних вода	1.020.460.851	976.603.922	1.060.163.059	104%	109%
2.	Приход од градње, пројектовања и прикључака	589.350.000	258.016.170	264.454.960	45%	102%
3.	Приход од одржавања атмосферске канализације	5.000.000	4.758.348	4.106.714	82%	86%
4.	Остали пословни приходи	72.000.000	46.569.579	116.090.871	161%	249%
	УКУПНИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1.686.810.851	1.285.948.019	1.444.815.604	86%	112%
II	ПОСЛОВНИ РАСХОДИ					
1.	Трошкови материјала за израду	207.715.000	156.558.876	174.068.821	84%	111%
2.	Трошкови канц.и остал.матер	2.960.000	3.113.038	3.396.485	115%	109%
3.	Трошкови горива и енергената	51.890.000	26.948.778	38.238.686	74%	142%
4.	Трошкови електричне енергије	115.000.000	100.160.216	138.202.568	120%	138%
5.	Трошкови резерв. делова	16.325.000	5.043.161	4.547.966	28%	90%
6.	Трошкови алата,инвентара,ауто гума и хтз опреме	12.485.000	3.658.706	7.491.259	60%	205%
7.	Трошкови бруто зарада и доприноса на терет послодавца	901.591.081	781.414.794	839.020.320	93%	107%
8.	Трошкови по уговорима и ост.нак	56.405.664	34.927.144	40.272.765	71%	115%
9.	Друга примања	9.495.000	7.701.367	11.566.724	122%	150%
10.	Накнада трошкова	19.616.000	16.647.863	17.351.720	88%	104%
11.	Остала давања - пакетићи	3.000.000	2.951.120	2.666.400	89%	90%
12.	Трош. усл.на изради учинка	6.100.000	19.117.421	7.915.218	130%	41%
13.	Трошкови транспорт. услуга	3.625.000	2.390.838	2.689.221	74%	112%
14.	Трошкови услуга одржавања	9.865.000	3.774.821	3.505.852	36%	93%
15.	Трошкови закупа посл. простора	5.500.000	4.913.368	4.817.725	88%	98%
16.	Трошкови сајамских услуга	200.000	0	0	-	-
17.	Трошкови реклама	300.000	123.540	0	-	-
18.	Трошкови осталих услуга	62.350.000	48.833.940	64.539.623	104%	132%
19.	Трошкови амортизације	111.000.000	110.441.722	118.564.798	107%	107%
20.	Трош.резервисања за отпремн.	5.000.000	5.175.711	3.532.922	71%	68%
21.	Трошкови непроизв. услуга	8.570.000	4.352.274	5.636.491	66%	130%
22.	Трошкови репрезентације	800.000	551.274	700.015	88%	127%
23.	Трошкови премије осигурања	7.900.000	6.369.010	7.085.882	90%	111%
24.	Трошкови платног промета	2.700.000	2.299.735	2.908.398	108%	126%
25.	Трошкови пореза и чланарина	10.560.000	6.451.528	7.222.000	68%	112%
26.	Остали нематеријални трошкови	10.860.000	10.897.070	9.021.226	83%	83%
	УКУПНИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	1.641.812.745	1.364.817.315	1.514.963.085	92%	111%
	ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	44.998.106	-78.869.296	-70.147.481	-	-
	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	57.000.000	51.235.103	70.617.394	124%	138%
	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	16.710.000	13.492.579	28.580.133	171%	212%
	ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	40.290.000	37.742.524	42.037.261	-	-
	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	15.000.000	50.537.751	26.090.952	174%	52%
	ОСТАЛИ РАСХОДИ	51.100.000	219.160.982	97.301.057	190%	44%
	УКУПНИ ПРИХОДИ	1.758.810.851	1.387.720.873	1.541.523.950	88%	111%
	УКУПНИ РАСХОДИ	1.709.622.745	1.597.470.876	1.640.844.275	96%	103%
	БРУТО РЕЗУЛТАТ	49.188.106	-209.750.003	-99.320.325	-	-
	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ	-	-1.827.856	-9.676.808	-	-
	НЕТО РЕЗУЛТАТ	49.188.106	-211.577.859	-108.997.133	-	-

У обрачунском периоду I – XII 2022. године остварени су **укупни приходи** од **1.541.523.950** динара, што је мање од плана за 12%. У структури укупних прихода учествују:

- I Пословни приходи
- II Финансијски приходи
- III Остали приходи

I Пословни приходи су остварени у износу од **1.444.815.604** динара и чине 93,73% укупних прихода. Њихову структуру чине:

1. Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода, што је приход од основне делатности и износи **1.060.163.059** динара. То чини 68,77% учешћа у укупном приходу. Овај пословне приход чине:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода привреди	289.104.887	312.146.070	108%
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода грађанима	731.355.964	748.016.989	102%
Приход од продаје воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода	1.020.460.851	1.060.163.059	104%

2. Пословни приход од градње, пројектовања и прикључака износи **264.454.960** динара. То чини 17,16% од укупног прихода. Ове пословне приходе чине:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од изградње-инвестиц. и ост. извори	392.000.000	134.072.376	34%
Приход од изградње-„Чиста Србија”	90.000.000	46.167.091	51%
Приход од трећих лица - инвеститори	22.200.000	30.225.932	136%
Приход од пројектовања	1.250.000	960.951	77%
Сагласности	3.400.000	3.955.288	116%
Приход од техничко технолошких послова и технички пријем	5.500.000	5.415.040	98%
Приход од прикључака	75.000.000	43.451.585	58%
Приход од шумских засада	0	206.697	-
Пословни приход од градње, пројектовања и прикључака	589.350.000	264.454.960	45%

Реализација Сектора развоја капацитета је мања од планиране, и по физичким и по финансијским показатељима.

3. Приход од одржавања атмосферске канализације износи **4.106.714** динара. То чини 0,27% укупног прихода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од одржавања атмосферске канализације	5.000.000	4.106.714	82%

4. Остали пословни приходи који износе **116.090.871** динар, чине 7,53% укупног прихода. У ове пословне приходе улазе:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од одржавања водоводне мреже	3.000.000	2.368.435	79%
Приход од одржавања канализ. мреже	6.500.000	6.798.306	105%
Приход од баждарења водомера	1.000.000	1.262.831	126%
Приход од Сектора транспорта и грађевинских машина	200.000	125.680	63%
Приход од поправљених водомера	15.000.000	11.058.259	74%
Приходи од закупа	1.000.000	1.063.796	106%
Приход од услуге СПОВ „Цветојевац“	800.000	1.468.270	184%
Приход од заједн. трош, водни допринос и остали приходи	4.000.000	2.215.983	55%
Субвенције из буџета Града	12.500.000	13.591.000	109%
Приход од усклађивања потраж. за авансе	0	24.305	-
Приход од ревалоризације	8.000.000	53.913.688	674%
Приход од условљених донација	20.000.000	22.200.318	111%
Остали пословни приходи	72.000.000	116.090.871	161%

II Финансијски приходи износе **70.617.394** динара и чине 4,58% укупног прихода. Основни извор финансијских прихода чини приход од камата на потраживања од купаца која нису у року измирена. Законска камата се обрачунава на начин прописан Законом о затезној камати, којим је дефинисана висина, као и начин обрачуна затезне камате.

Финансијски приходи обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Приход од камата на дуг за воду грађана	50.000.000	61.175.888	122%
Приход од камата на дуг за воду привреде	7.000.000	9.199.568	131%
Позитивне курсне разлике	0	241.938	-
Финансијски приходи	57.000.000	70.617.394	124%

III Остали приходи (остали ванредни и непословни приходи, приход од усклађивања вредности биолошких средстава, имовине, приход од наплате штете од осигуравајућих друштава, приход од наплате индиректног отписа потраживања) износе **26.090.952** динара и чине 1,69% од укупног прихода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Вишак материјала	0	372.551	-
Приход од ревалориз. рате откупа станова	0	28.546	-
Задужење за судске трошкове	12.000.000	11.355.709	95%
Приходи од наплаћених штета и остали приходи	3.000.000	2.109.312	70%
Приход од укидања резервисања за јубиларне награде	0	893.595	-
Остали приходи од усклађивања - наплаћена потраживања	0	11.331.239	-
Остали приходи	15.000.000	26.090.952	174%

У обрачунском периоду I – XII 2022. године остварени су **укупни расходи** од **1.640.844.275** динара, што је мање од плана за 4%. У структури планираних укупних расхода учествују:

- I Пословни расходи
- II Финансијски расходи
- III Остали расходи

I Пословни расходи износе **1.514.963.085** динара, чине 92,33% укупних расхода и ту спадају следећи трошкови:

1. Трошкови материјала за израду, који износе **174.068.821** динар и чине 10,61% од укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови хемикалија	53.200.000	42.828.171	81%
Трошкови санитарне контроле	4.300.000	2.006.397	47%
Трошкови уградње и сервисирања водом.	20.000.000	18.069.232	90%
Трошкови материјала за изград. и одржав.и остали трош. мат. за елект. и маш. одрж.	130.215.000	111.165.021	85%
Трошкови материјала за израду	207.715.000	174.068.821	84%

Ови трошкови су мањи од плана, зато што је Сектор развоја капацитета извео радове који су мањег обима од планираних и самим тим утрошио мање материјала за изградњу. Трошкови материјала за израду су везани за обим изведених радова на изградњи и одржавању водоводне и канализационе мреже, а трошкови хемикалија су у сагласности са квалитетом сирове воде и специфичним дозирањима.

2. Трошкови канцеларијског и осталог материјала, који износе **3.396.485** динара и чине 0,21% укупних трошкова.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Канцеларијски материјал	1.860.000	2.665.143	143%
Остали материјал	1.100.000	731.342	66%
Трошкови канцеларијског и осталог материјала	2.960.000	3.396.485	115%

3. Трошкови горива и енергената који износе **38.238.686** динара и чине 2,33% од укупних расхода. Ове пословне расходе чине:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови горива и мазива	49.390.000	35.943.041	73%
Трошкови угља	2.500.000	2.295.645	92%
Трошкови горива и енергената	51.890.000	38.238.686	74%

Трошкови горива и енергената су мањи од планираних из разлога што је Сектор развоја капацитета извео радове који су мањег обима од планираних. Самим тим је и потреба за ангажовањем планиране механизације и радних машина била у мањем обиму тако да су и трошкови горива и мазива нижи за 27% од планираних.

4. Трошкови електричне енергије који износе **138.202.568** динара и чине 8,42% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови електричне енергије	115.000.000	138.202.568	120%

Трошкови електричне енергије су већи за 20% од планираних вредности. Снабдевање електричном енергијом се обезбеђује уговором, који је закључен са дистрибутером након поступка јавне набавке, по коме јединствена цена активне испоручене електричне енергије износи 95 eur по MWh, што је условило да укупни трошкови буду знатно већи у односу на планиране трошкове. То би практично значило да је рачун за струју ЈКП „Водовод и канализација“ за септембар 2022. године био 18.785.909 динара, а за исти период прошле године износио је 9.880.090 динара. Већи утошак електричне енергије је условљен и тиме што је на ВС „Гружа“ у септембру укључена додатна пумпа за транспорт воде према граду.

5. Трошкови резервних делова износе **4.547.966** динара и обухватају резервне делове за одржавање полутеретних, теретних и путничких возила, као и за грађевинске машине и специјална возила, делове за опрему и остале делове за инвестиционо одржавање, резервне делове и опрему за хлорисање, као и делове потребне за ремонт пумпи и опреме неопходне за рад, а чине 0,28% укупних трошкова.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови резервних делова	16.325.000	4.547.966	28%

Трошкови резервних делова су мањи од планираних из разлога што је предузеће у претходном периоду зановило возни парк и успело да смањи тај трошак.

6. Трошкови алата, инвентара, ауто гума износе **7.491.259** динара и односе се на трошкове гума за грађевинске машине, теретна и путничка возила и чине 0,46% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови алата и инвентара	4.605.000	1.939.127	42%
Трошкови ауто гума	2.280.000	1.333.624	58%
Трошкови хтз опреме	5.600.000	4.218.508	75%
Трошкови алата, инвентара, ауто гума и хтз опреме	12.485.000	7.491.259	60%

7. Трошкови зарада и доприноса на терет послодаваца који износе **839.020.320** динара и чине 51,13% укупних расхода. Зарада се исплаћује у складу са Колективним уговором. У периоду од 01.01-31.12.2022. године исплаћена је маса зарада у оквиру планираног износа.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трош. бруто зарада и доприноса на терет послодавца	901.591.081	839.020.320	93%

8. Трошкови по уговорима и остале накнаде у износу **40.272.765** динара односе се на примања чланова Надзорног одбора и ангажовање радника преко Омладинске задруге који су обављали послове у Секторима изградње и одржавања водоводне и канализационе мреже и чине 2,45% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Остале накнаде	0	245.258	-
Тр. ангажовања запослених преко ОЗ	55.500.000	39.125.455	70%
Примања Надзорног одбора	905.664	902.052	100%
Трошк. по уговорима и остале накнаде	56.405.664	40.272.765	71%

Накнада члановима НО се исплаћује за Председника и два члана. Нето износ исплате се утврђује на основу Одлуке о висини накнаде за рад у Надзорном одбору. Сагласно обиму радова Сектора развоја капацитета и трошкови ангажовања запослених преко Омладинске задруге су мањи.

9. Друга примања у износу од **11.566.724** динара, чине 0,70% од укупних расхода и односе се на:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Отпремнине	1.500.000	2.095.229	140%
Јубиларне награде	4.995.000	6.729.177	135%
Солидарна помоћ радницима	3.000.000	2.742.318	91%
Друга примања	9.495.000	11.566.724	122%

Исплаћено је 60 јубиларних награда, 5 отпремнина за одлазак у пензију, и солидарна помоћ је исплаћена 41 раднику. Извршена је допуна списка запослених који су остварили право на јубиларну награду, а нису били обухваћени првобитним списком, тако да је већи број исплаћених јубиларних награда од плана.

10. Накнада трошкова у износу **17.351.720** динара, чини 1,06% укупних расхода и односи се на:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови дневница на службеном путу	1.000.000	495.390	50%
Трошкови превоза на радно место и са радног места	18.616.000	16.856.330	91%
Накнада трошкова	19.616.000	17.351.720	88%

11. Остала давања у износу **2.666.400** динара, чине 0,16% укупних расхода и односе се на поклон за Нову Годину за децу запослених радника. На основу члана 80. Колективног уговора из 2019. године Послодавац може да обезбеди деци запослених старости до 15 година живота један поклон за Нову годину и Божић у висини неопорезивог износа, у складу са законом.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Остала давања-пакетићи	3.000.000	2.666.400	89%

12. Трошкови услуга на изради учинка који износе **7.915.218** динара и чине 0,48% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови услуга на изради учинка	6.100.000	7.915.218	130%

Ови трошкови су увећани у односу на план из разлога што је у недостатку сопствених транспортних средстава исказана потреба за ангажовањем превозника за одвоз земље и шута са градилишта.

13. Трошкови транспортних услуга износе **2.689.221** динар и чине 0,16% укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Ангажовање трећих лица за превоз	100.000	63.622	64%
ПТТ трошкови	3.525.000	2.625.599	74%
Трошкови транспортних услуга	3.625.000	2.689.221	74%

14. Трошкови услуга одржавања износе **3.505.852** динара и чине 0,21% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови услуга одржавања	9.865.000	3.505.852	36%

15. Трошкови закупа пословног простора који износе **4.817.725** динара и чине 0,29% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови закупа пословног простора	5.500.000	4.817.725	88%

ЈКП „Водовод и канализација“ као носилац права коришћења на непокретности сноси трошкове текућег и инвестиционог одржавања.

16. Трошкови сајамских услуга – нема.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Сајамске услуге	200.000	0	-

17. Трошкови реклама – нема.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови реклама	300.000	0	-

18. Трошкови осталих услуга које износе **64.539.623** динара, чине 3,93% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови комуналних услуга	5.300.000	6.307.015	119%
Трошкови услуга које се односе на испитивање воде и оцењивање усаглашености са прописима, осматрање бране, обавезно испитивање ПП апарата и хидраната, испитивање електроизолационе опреме, услуге одржавања, сервисирања, еталонирања и редовног оверавања опреме	7.120.000	7.882.769	111%
Трошкови путарина	300.000	121.750	41%
Трошкови раскопавања јавних површина	15.000.000	15.766.765	105%
Трошкови сагласности на изведена стања	15.500.000	16.941.188	109%
Разне услуге	8.530.000	7.207.462	84%
Остале услуге за СПОВ Цветојевац	1.820.000	1.439.971	79%
Остале услуге за одржавање	3.240.000	1.960.320	61%
Трошкови Сектора транспорта и грађевинских машина	5.540.000	6.912.383	125%
Трошкови осталих услуга	62.350.000	64.539.623	104%

19. Трошкови амортизације износе **118.564.798** динара и чине 7,23% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови амортизације	111.000.000	118.564.798	107%

20. Трошкови резервисања за отпремнине износе **3.532.922** динара и чине 0,22% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови резервисања за отпремнине	5.000.000	3.532.922	71%

21. Трошкови непроизводних услуга који износе **5.636.491** динар и чине 0,34% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови ревизије и консултантске услуге	3.800.000	1.230.351	32%
Трошкови стручног оспособљавања радника и услуга стручног усавршавања	1.250.000	776.676	62%
Трошкови изнајмљивања софтвера	2.285.000	2.917.164	128%
Трошкови прегледа радника	1.235.000	712.300	58%
Трошкови непроизводних услуга	8.570.000	5.636.491	66%

22. Трошкови репрезентације који износе **700.015** динара и чине 0,04% укупних расхода. Ови трошкови обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови угоститељских услуга и бифеа	800.000	700.015	88%
Трошкови репрезентације	800.000	700.015	88%

23. Трошкови премије осигурања, износе **7.085.882** динара и чине 0,43% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови осигурања имовине	4.000.000	3.693.370	92%
Трошкови осигурања возила	3.500.000	3.035.483	87%
Трошкови осигурања лица	400.000	357.029	89%
Трошкови премије осигурања	7.900.000	7.085.882	90%

24. Трошкови платног промета, износе **2.908.398** динара и чине 0,18% укупних расхода.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Трошкови платног промета	2.700.000	2.908.398	108%

25. Трошкови пореза и чланарина који износе **7.222.000** динара и чине 0,44% од укупних расхода и обухватају трошкове пореза на имовину, накнаду за коришћење вода, накнаду за употребу моторних возила, порез на оружје, локалну комуналну таксу за истицање фирме у Баточини.

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Порез на имовину	2.500.000	2.067.625	83%
Накнада за коришћење вода	4.500.000	2.287.210	51%
Порез на употребу моторних возила	500.000	79.796	16%
Чланарине	1.500.000	1.221.890	81%
Порез на оружје	60.000	32.560	54%
Остали порези	0	43.246	-
Накнада за унапређење и заштиту животне средине	1.000.000	1.000.000	100%
Локална такса у Баточини и Книћу	500.000	477.975	96%
Накнада за коришћење јавних површина	0	11.698	-
Трошкови пореза и чланарина	10.560.000	7.222.000	68%

26. Остали нематеријални трошкови који износе **9.021.226** динара и чине 0,55% укупних расхода. У ове трошкове спадају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Таксе	5.000.000	3.993.821	80%
Стручна литература	800.000	270.209	34%
Службене легитимације за превоз, поштанске и остале услуге	5.060.000	4.757.196	94%
Остали нематеријални трошкови	10.860.000	9.021.226	83%

II Финансијски расходи у периоду I – XII 2022. године износе **28.580.133** динара и чине 1,74% укупних расхода. Основне изворе финансијских расхода чине:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Расходи камата по кредитима банака	5.810.000	8.310.364	143%
Затезне камате	1.000.000	6.216.068	622%
Лизинг камата	2.800.000	3.389.276	121%
Камате за неблаговремено плаћене јавне приходе	3.500.000	7.303.798	209%
Дозвољено прекорачење	3.600.000	3.347.456	93%
Негативне курсне разлике	0	13.171	-
Финансијски расходи	16.710.000	28.580.133	171%

Затезне камате у износу од 6.216.068 динара односе се на камате за неблаговремено плаћене рачуне добављачима.

III Остали расходи у периоду I – XII 2022. године износе **97.301.057** динара, чине 5,93% укупних расхода и обухватају:

НАЗИВ	I-XII 2022. ПЛАНИРАНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	I-XII 2022. ОСТВАРЕНА ВРЕДНОСТ У ДИНАРИМА	проценат остварења
Расходи по основу директног отписа обртних средстава	9.000.000	8.053.259	89%
Трошкови извршитеља	13.400.000	9.825.266	73%
Трошкови спорова	5.000.000	4.175.492	84%
Расходи основних средстава	0	165.646	-
Расходи по основу расх, залиха, материјала и опреме	0	498.481	-
Отписи потраживања по основу прод. купци	15.000.000	67.623.615	451%
Остали ванредни расходи	5.000.000	2.027.006	41%
Накнада штете трећим лицима	1.000.000	1.768.023	177%
Синдикат	2.700.000	2.838.344	105%
Обезвређивање потраживања за авансе	0	216.649	-
Мањкови материјала	0	109.276	-
Остали расходи	51.100.000	97.301.057	190%

Губитак из пословања Предузећа у периоду I – XII 2022. године износи **99.320.325** динара и потиче углавном од смањених пословних прихода, који су мањи од планираних за 14%. Највећим делом губитак је последица смањених прихода од градње, пројектовања и прикључака који су остварени са 45% у односу на план, као и мањег прихода од одржавања атмосферске канализације.

Цене сировина за производњу воде су вишеструко увећане, а дошло је и до повећања цена материјала за изградњу и одржавање водоводне и канализационе мреже, као и прикључака што је утицало на остварење оваквог резултата.

Губитак је и последица увећаних трошкова електричне енергије, који су већи за 20% од планираних вредности. Снабдевање електричном енергијом се обезбеђује уговором, који је закључен са дистрибутером након поступка јавне набавке, по коме јединствена цена активне испоручене електричне енергије износи 95 eur по MWh, што је условило да укупни трошкови буду знатно већи у односу на планиране трошкове. То би практично значило да су рачуни за струју ЈКП „Водовод и канализација“ од 1. септембра, од када се примењује нова јединствена цена у 2022. години, дупло већи него у истом периоду прошле године. Већи утрошак електричне енергије је условљен и тиме што је на ВС „Гружа“ у септембру због неповољне хидролошке ситуације укључена додатна пумпа за транспорт воде према граду.

У укупним трошковима учешће бруто зарада и доприноса на терет послодавца износи 51%. Један од разлога оствареног губитка је и обезвређивање потраживања по основу продаје, односно потраживања од преко једне године која нису наплаћена.

Одложени порески расходи износе 9.676.808 динара и увећавају губитак, тако да нето губитак износи **108.997.133** динара.

ПРЕГЛЕД НОВЧАНИХ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА НА ДАН 31.12.2022. ГОДИНЕ

Табела 28.

у динарима

		31.12.2021.	31.12.2022.
I	ПОТРАЖИВАЊА	1.190.696.917	1.387.241.962
1	Купци за воду – привреда	227.346.753	266.926.501
2	Купци за воду – грађани	859.444.075	1.004.107.021
3	Споразуми са потрошачима о измирењу дуга на рате	32.126.251	28.673.923
4	Купци за услуге	71.779.838	87.534.517
II	ОБАВЕЗЕ (А+Б)	540.625.922	758.470.281
A	Дугорочне обавезе	63.476.517	159.774.643
1	Дугорочни кредит АИК	0	89.482.804
2	Финансијски лизинг	63.476.517	70.291.839
Б	Краткорочне обавезе	477.149.405	598.695.638
1	Дозвољено прекорачење АИК банка	62.786.769	49.849.888
2	Део дугор кредита АИК банка	34.058.129	70.694.437
3	Финансијски лизинг	33.267.252	36.345.233
4	Примљени аванси	43.296.445	86.847.069
5	Обавезе према добављачима у земљи	249.660.965	299.720.866
6	Обавезе према добављ. у иностранству	343.249	342.491
7	Обавезе за камате	31.706.492	31.738.331
7.1	Обавезе за камате за Пид	158.635	0
7.2	Камата за накн. за коришћење вода	31.531.476	31.732.437
7.3	Обавезе за камате на кредите	11.081	593
7.4	Обавезе за кам. на ком таксу Крагујевац	1.382	1.382
7.5	Обавезе за кам. на ком таксу Баточина	3.918	3.918
8	Обавезе за ПДВ	21.304.227	22.479.978
9	Накнаде за коришћење вода	635.394	596.444
10	Накнада за локалну таксу Баточина	12.780	0
11	Накнада за локалну таксу Кнић	3.640	4.867
12	Накнада за заштиту жив.сред.Крагујевац	23.167	25.783
13	Накнада за зашт. жив.сред Баточина	50.896	22.600
14	Накнада за зашт. жив.сред Кнић	0	27.651

Потраживања на дан 31.12.2022. године су у порасту у односу на исти период претходне године. Поред свих предузетих активности за повећање наплате воде, склапања репрограма и ангажовање јавних извршитеља, није дошло до смањења потраживања. Основни разлози су недовољна активност извршитеља, смањење рада привредних субјеката, непоштовање рокова за измирење обавеза по основу споразума и репрограма.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Табела 29. Техничка структура инвестиција

у динарима

РЕД. БР.	Техничка структура инвестиција	ПЛАН 2022	ОСТВАРЕНО 2021	ОСТВАРЕНО 2022	проценат остварења	
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1	Грађевински радови	15.000.000	0	0	-	-
2	Опрема	90.599.000	30.447.830	18.816.662	21%	62%
3	Остало	500.000	400.571	696.101	139%	174%
4	Грађевинске машине	53.800.000	0	39.167.150	73%	-
5	Возила	24.200.000	62.554.764	11.155.489	46%	18%
6	Нематеријална улагања	1.300.000	2.265.855	602.338	46%	27%
7	Улагање у инвестиционо одржавање	4.000.000	9.628.750	3.482.750	87%	36%
8	Улагање на туђем објекту	0	786.138	0	-	-
УКУПНО		189.399.000	106.083.908	73.920.490	39%	70%

Табела 30. Извори финансирања

у динарима

РЕД. БР.	Извори финансирања	ПЛАН 2022	ОСТВАРЕНО 2021	ОСТВАРЕНО 2022	проценат остварења	
1	2	3	4	5	5:3	5:4
1	Сопствена средства	179.399.000	106.083.908	65.011.490	36%	61%
2	Субвенције из буџета Града Крагујевца	10.000.000	0	8.909.000	89%	-
УКУПНО		189.399.000	106.083.908	73.920.490	39%	70%

УЛАГАЊА У ОСНОВНА СРЕДСТВА

ЈКП „Водовод и канализација“ је у периоду I –XII 2022. године уложило у инвестиције укупно **73.920.490** динара. Предузеће је из сопствених средстава уложило 65.011.490 динара, а од субвенција из буџета Града Крагујевца 8.909.000 динара. Од тога:

1. Вредност грађевинских машина износи 39.167.150 динара и односи се на:

у динарима

Миди багер гусеничар	11.976.850
Комбинована грађевинска машина ровокопач – утоваривач JBC 4 CX	10.997.255
Husqvarna вибро – плоча тип LH 804 (2 ком.)	4.461.124
Зглобни вибро ваљак HUSQVARNA	3.762.590
Вибро ваљак Trench tr 630 HATZ за набијање ровова	2.950.000
Вибро ваљак Trench compactor roller модел LD8504	2.940.443
Вибро ваљак LP 7505/rollers	1.788.888
Секачица за бетон и асфалт FS 400LV500	290.000

2. Вредност опреме је 18.816.662 динара:

у динарима

Аутоматизација производног процеса (проширење EMC/SCADA система)	4.906.330
Трофазни уљни трансформатор 10/0,42 kV, 400 kVA (3 комада) - субвенције	4.875.000
Трофазни уљни трансформатор 6/0,42 kV 630 kVA (2 комада) - субвенције	4.034.000
Уређај са падајућим тегом	926.536
Израда надзорног управљачког система на П.П. Морава	689.000
Корпа за алуминијум сулфат (2 комада)	500.000
Завојна пумпа	396.021
Лабораторијски турбидиметар (2 комада)	330.000
Отворени контејнер КО5 5 м³	242.494
Центрифугална пумпа за пијаћу воду 15 kw	220.700
Радно коло	198.000
Лабораторијски решо HPLAS 30x30 (2 комада)	156.000
Електрична пумпа	151.200
Аку брусилица (4 комада)	129.335
Телевизор Vox 43" (4 комада)	128.184
Штампач Lexmark	127.800
PLC напајање	92.093
Електроорман са панелметрима	90.860
Омекшивач воде BlueSoft	89.750
Бушилица (2 комада)	81.536

Пумпа прљаве воде Calpeda (2 комада)	79.675
Аудио систем за конференцијску салу	70.250
Пумпа за воду Calpeda (2 ком.)	68.959
Пластични контејнер 1,1 м³ полукружни (2 комада)	59.000
Фискални уређај Galeb	39.167
Хоризонтална аку тестера Makita (3 комада)	30.338
Гарнитура ручног алата	29.000
Аку завијач Makita	23.233
Calpeda муљна пумпа	22.461
Магнетна мешалица са грејном плочом MAGE 17	19.800
Камера 2 mрh	9.940

3. Вредност **возила** је **11.155.489** динара:

	у динарима
Аутоцистерна пијаће воде Renault D18	11.155.489

4. Вредност **инвестиционог одржавања** је **3.482.750** динара:

	у динарима
Набавка затвореног круга хлађења WCL 600 (набавка резервних делова и сервисирање озон генератора на ВС „Гружа“)	3.482.750

5. Вредност **пословног инвентара** износи **696.101** динар и то:

	у динарима
Клима уређај (10 комада)	469.670
Канцеларијски намештај	167.898
Радијатор	23.583
Трофазни калорифер 9kW	14.400
Монофазни калорифер 3kW	11.392
Конвертор грејалица 1500W 230V	9.158

6. Вредност **нематеријалних улагања** износи **602.338** динара и то:

	у динарима
Софтвер AutoCAD LT Commercial Single-user 3 – Year Subscription Renewal Autodesk LIC (3 комада)	254.933
Софтвер AutoCAD LT Commercial Single-user 3 – Year Subscription Renewal Autodesk LIC (2 комада)	164.318
Софтвер AutoCAD LT 2023 Commercial New Single-user ELD 3 – Year Subscription Autodesk LIC	93.242
Софтвер AutoCAD LT 2022 Commercial New Single-user ELD 3 – Year Subscription Autodesk LIC	89.845

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Током 2022. године остваривана је успешна интерна, али и екстерна комуникација са трећим лицима - Републичким заводом за статистику о истраживању отпада, овлашћеним кућима за преузимање и откуп отпада, Агенцијом за заштиту животне средине при Министарству заштите животне средине, Институту за заштиту здравља Крагујевац, Институту за јавно здравље Ђуприја, Заводом за здравствену заштиту радника д.о.о. Крагујевац, Републичком еколошком инспекцијом и сл.

ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац учествује у изради Програма заштите животне средине града Крагујевца од 2023 – 2033. године. Напред поменути документ представљаће најважнији плански документ којим се одређује еколошка политика града у наредних 10 година.

Праћене су измене и допуне Закона о заштити животне средине и Закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом и изменама Закона о процени утицаја на животну средину, Правилника о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима, као и Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздуху из постројења за сагоревање.

У складу са важећим законским прописима и у циљу побољшања учинка заштите животне средине нашег предузећа, редовно су праћене активности које имају утицаја на животну средину.

Записи о примени законских захтева ажурно су вођени и ревидиран је Списак законске регулативе која се примењује у области заштите животне средине.

Предузете су мере у циљу правилног и законом прописаног управљања, разврставања и збрињавања отпада, на нивоу предузећа.

Са ЈКП „Шумадија“ склопљен је уговор о откупу отпадног папира, отпадних пнеуматика, пет амбалаже, електронског отпада као и грађевинског отпада (земља, камен, шут).

Количина предатог отпада у 2022. години је износила :

- 36.694,25 t грађевинског отпада, земље и камена,
- 15,72 t грађевинског отпада (мешавине или поједине фракције бетона),
- 0,641 t отпадног папира,
- 1,7 t отпадних гума,
- 0,08 t пластичне амбалаже,
- 2,82 t мешани отпад од грађења и рушења.

Утрошена средства за предају отпада ЈКП „Шумадија“ су 2.390.884 динара.

Овлашћеној кући „Божих и синови“ д.о.о. Панчево предато је 0,04 t отпадних сијалица, а предузећу „Привредно друштво за сакупљање и транспорт електричног отпада Е-рециклажа БГД“ д.о.о. Београд предато је 0,226 t отпадних батерија, без икакве надокнаде, а у складу са Уговором о пословно-техничкој сарадњи и Уговором о преузимању отпада са НАЛЕД-ом, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Удружењем рециклера Србије и компанијама „Божих и синови“ д.о.о. и Е - рециклажа.

Отпад је овлашћеним кућама предаван уз сву пратећу документацију.

У 2022. години извршено је испитивање отпадног муља од третмана отпадних вода на СПОВ „Цветовевац“ и то:

- предметног отпада који настаје пресовањем муља од третмана отпадних вода из постројења за прераду отпадних вода и
- предметног отпада који настаје одвајањем на финим (аутоматским) решеткама.

Испитивање отпадног муља урађено је од стране овлашћене куће „Институт Мол“ д.о.о. у износу од 60.000 динара.

План управљања отпадом у ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац током пандемије вируса COVID-19 урађен је интерно још у 2020. години и примењиван је и у току 2022. године.

- У 2022. години урађено је периодично мерење загађујућих материја у ваздуху из стационарних извора на СПОВ „Цветовевац“, објекту „Водовод-Сервис“ и ВС „Гружа“ од стране Института за јавно здравље Ћуприја два пута годишње, на почетку и на крају грејне сезоне, у износу од 185.000 динара. Увек пре мерења емисије претходи чишћење димоводних канала од стране ЈКП „Шумадија“ у износу од 52.694 динара.

- Инцидената (одступања од законом прописаних граничних вредности) и удеса (непланираних испуштања и сл.) у животној средини није било.

- Сходно плану за 2022. годину, вршена је периодична провера знања запослених из области заштите животне средине према Програму обуке и Плану оспособљавања.

Укупно уложена средства за заштиту животне средине у оквиру ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац за 2022. годину су **2.688.628** динара.

ПЛАНИРАНИ БУДУЋИ РАЗВОЈ

Становништво Крагујевца се данас снабдева водом из изворишта у систему за водоснабдевање ЈКП „Водовод и канализација“ - акумулација „Грошница“ и „Гружа“ и површинском водом из сливова река и подземним водама из алувиона Велике Мораве у реону села Брзан. На сва три система је заступљена комплетна технологија пречишћавања воде, као и дезинфекција хлорисањем помоћу гасних хлоринатора. ЈКП „Водовод и канализација“. Крагујевац снабдева водом и грађане Кнића, Баточине и Рогота. Може се рећи да је уграђена опрема на свим водоводним системима у функцији од самих почетака њиховог рада тако да се и њихова старост мери деценијама. Инсталирани капацитет постројења за пречишћавање воде могу у перспективи да покрију потребе града у наредних 20 година, док изворишни капацитети могу да подмире потребе за наредних 5 до 10 година (зависно од хидролошке ситуације, развоја града и предузетих мера на смањењу губитака воде) и на истим се морају предузети опсежне мере реконструкције и доградње. Оно што је потребно урадити у наредном периоду је наставак поступног занављања и осавремењавања опреме кроз даљу аутоматизацију технолошких јединица за производњу и даљинско управљање водоводних система Гружа и Морава као и опреме за уштеду електричне енергије тј. доградња постојећих трафо станица и набавка и уградња пумпи са фреквентним регулаторима.

Напред наведени подаци указују на неопходност решавања проблема дугорочног снабдевања Крагујевца водом, пре свега кроз интензивирање радова на плану смањења губитака воде. Велики део мреже је доста стар и често долази до пуцања водоводних линија, што изазива и велике губитке у мрежи. Неопходно је праћење стања дистрибутивне мреже услед великог броја интервенција на мрежи и у том смислу предузимање свих активности неопходних да се она доведе у стање које обезбеђује несметано и континуално снабдевање потрошача водом кроз њену изградњу, одржавање и реконструкцију, као и брзо откривање и оспособљавање мреже у случају хаварија. То је сигуран показатељ да што пре мора да крене замена и реконструкција уличних линија, а посебно азбестних којих има око 24 км, где су хаварије најчешће. ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац планира да у наредном периоду смањи своје губитке на 34% што је испод просека у Републици Србији. Смањењем губитка воде долази се до нових количина воде уз трошкове који су за 10 – 40 пута инвестиционо јефтинији него да се финансира у ново извориште. Тиме се долази

најбрже и најјефтиније до нових количина воде које су најчешће довољне за наредних 10-15, па и више година.

Предузеће да би обезбедило повољније окружење за живот наших суграђана и подигло ниво услуга планира да прошири канализациону мрежу у свим околним градским и приградским насељима града Крагујевца. Потребно је изградити нову секундарну и терцијалну мрежу, где не постоји, као и извршити реконструкцију постојећих фекалних колектора чији капацитети не одговарају тренутном стању и нивоу изграђености стамбених објеката. У оквиру пројекта "Чиста Србија", који је тренутно у реализацији, планирана је изградња нових линија фекалне канализације на територији града Крагујевца. Завршетком радова предвиђених пројектом изградиће се комплетна мрежа фекалне канализације у дужини од 360 км. Према до сада уговореним количинама за извођење, очекује се да ће ЈКП „Водовод и канализација“ Крагујевац учествовати у изградњи 1/3 линија планираних у оквиру овог пројекта. Такође је и предвиђена реконструкција постојећих канализационих линија и колектора који су дугогодишњом експлоатацијом оштећени и захтевају реконструкцију.

Потребно је и извршити одвајање атмосферске канализације на свим нивоима, од прикључака, па до преливних шахти где је нелегално кишна канализација преспојена на фекалну мрежу. На тај начин би се спречило запушавање, изливање канализације а самим тим угрожавање људи и њихове безбедности.

Санитарне отпадне воде, из градских насеља, системом канализационе мреже одводе се до Система за пречишћавање отпадних вода, које се налази у Цветојевцу. Постројење које је изграђено 80 – тих година прошлог века дошло је у фазу потпуног обнављања, то јест потребно је заменити комплетну процесну опрему и извршити санацију грађевинских објеката који су у прилично добром стању. Неопходне приоритетне мере које треба да се спроведу су реконструкција и замена главних колектора за прихватање отпадних вода, доградња система и увођење додатних прелива.

У току 2019. урађена је Студија изводљивости за Пројекат прикупљања и пречишћавања отпадних вода за Град Крагујевац, којом се детаљном анализом постојећег стања постројења и уграђене опреме дошло до закључка да је исплативије изградити ново постројење за пречишћавање отпадних вода него извршити његову реконструкцију. Пројектом „Чиста Србија“ је предвиђена изградња новог постројења. Након пројектовања очекујемо да ће у наредних 5 до 10 година бити изграђено ново постројење за пречишћавање отпадних вода града Крагујевца, као и постројења у општинама Страгари и Баточина. У сваком случају, потребно је одржати рад постројења у исправном стању док се ново постројење не изгради и пусти у рад.

Предузеће мора да буде спремно да се прилагођава непрекидним променама које се догађају у његовој околини, јер само тако може да обезбеди даљу егзистенцију и развој.

Квалитет и квантитет услуга ЈКП „Водовод и канализација“ имају непосредан утицај на хигијенске прилике у граду, стандард грађана и функционисање привредних субјеката, тако да ово Предузеће врши делатност од посебног друштвеног интереса. Друштво је као циљ пред ЈКП „Водовод и канализација“ поставило потпуно задовољење потреба за здравом и питком водом уз максималну сигурност континуалности функционисања система допреме воде до потрошача и одвођења и пречишћавања отпадних вода.

Све активности које се спроводе ће имати за резултат ефикасније праћење производње, дистрибуције воде и заштите животне средине, а у циљу смањења трошкова кроз смањење губитака и омогућавању ефикасније контроле пословања ЈКП "Водовод и канализација" Крагујевац.

УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Пословање предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишном ризику, финансијском ризику (девизном и каматном), кредитном ризику и ризику ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају умањењем изложености овим ризицима.

Предузеће не користи никакве финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

ЈКП „Водовод и канализација“ је осетљиво на присуство системских ризика који подразумевају ризике економског окружења у оквиру државе, привредне гране и сл. на које не може да утиче: инфлација, промена пореских прописа, царинских прописа, лимитирање каматних стопа, привредног окружења, конкуренције, сировинске базе и сл.

Уколико постоје несистемски ризици, они се идентификују кроз успешност пословања управе предузећа.

Финансијски ризик

У свом пословању предузеће је изложено финансијским ризицима који се јављају као девизни ризик и ризик од промене каматних стопа. Задатак управљања тржишним ризицима јесте да се управља и контролише изложеност тржишним ризицима у оквиру прихватљивих показатеља, уз оптимизацију приноса.

Девизни ризик

Изложеност девизном ризику се односи на остале дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, дугорочне кредите, остале дугорочне обавезе, краткорочне финансијске обавезе и обавезе из пословања номиниране у иностраној валути.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза у страним валутама на дан извештавања је следећа:

ДЕВИЗНИ РИЗИК

у хиљадама динара			
Имовина		Обавезе	
2022	2021	2022	2021
ИЗНОС	-	99.376	90.928
-	-	99.376	90.928
	2022		2021
10%	-10%	10%	-10%

ИЗНОС	(9.938)	9.938	(9.093)	9.093
	<u>(9.938)</u>	<u>9.938</u>	<u>(9.093)</u>	<u>9.093</u>

На основу обелодањене структуре имовине и обавеза у страним валутама евидентно је да је предузеће осетљиво на промене девизног курса ЕУР.

Осетљивост на апресијацију и депресијацију РСД за 10% у односу на поменуте стране валуте, представља процену руководства у погледу могућих промена курса РСД у односу на ЕУР.

Каматни ризик

ЈКП „Водовод и канализација“ је изложено ризику промене каматних стопа на пласманима и обавезама код којих су каматне стопе варијабилне. Овај ризик зависи од финансијског тржишта и предузеће нема на располагању инструменте којима би ублажило његов утицај.

Структура пласмана и обавеза на дан 31. децембра 2022. и 2021. године са становишта изложености каматном ризику дата је у следећем прегледу:

КАМАТНИ РИЗИК	2022	2021
Финансијска средства		
Некаматносна	338.696	158.884
Каматносна (фиксна каматна стопа)		361.890
Каматносна (варијабилна каматна стопа)	274.075	
	<u>612.771</u>	<u>520.774</u>
Финансијске обавезе		
Некаматносне	477.547	422.346
Каматносне (фиксна каматна стопа)	99.376	187.143
Каматносне (варијабилна каматна стопа)	210.027	-
	<u>786.950</u>	<u>609.489</u>

Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак. Овај ризик обухвата дугорочне и краткорочне финансијске пласмане, потраживања, дате гаранције и јемства трећим лицима.

У Републици Србији не постоје специјализоване рејтинг агенције које врше независну класификацију и рангирање привредних друштава. Услед тога, предузеће је принуђено да користи остале јавно доступне финансијске информације (нпр. податке о бонитету које пружа Агенција за привредне регистре) и интерне историјске податке о сарадњи са одређеним пословним партнером у циљу одређивања његовог бонитета. На основу бонитета купца, утврђује се износ његове максималне кредитне изложености, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства предузећа. Износ максималне кредитне изложености ревидира се најмање једном годишње.

У случају повећања износа доспелих потраживања и сходно томе повећане изложености кредитном ризику, примењују се механизми предвиђени пословном политиком.

Изложеност кредитном ризику ограничена је углавном на потраживања од купаца на дан биланса. Номинални износ потраживања од купаца, пре извршене исправке вредности, састоје се од великог броја потраживања, од којих највећи део чине потраживања од купаца:

Назив и седиште купца	у хиљадама динара	
	2022	2021
Застава Камиони - стечај	64.760	72.152
Општина Баточина	37.473	37.473
Енергетика ДОО	14.333	5.937
Застава Оружје АД	13.392	6.052
Група Застава возила	9.014	9.014

Ризик ликвидности

Руководство управља ризиком ликвидности на начин да предузеће у сваком тренутку мора да испуњава све своје доспеле обавезе, као и одржавајући одговарајуће новчане резерве, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа прилива финансијских средстава и доспећа обавеза.

Рочност доспећа финансијских обавеза дата је у следећој табели:

2022. година	у хиљадама динара			
	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Дугорочни кредити	-	1.420	154.479	155.899
Обавезе из пословања	300.495	-	-	300.495
Крат. финан. обавезе	153.504	-	-	153.504
Остале крат. обавезе	177.054	-	-	177.054
	631.053	1.420	154.479	786.952

2021. година	до 1 године	од 1 до 2 године	од 2 до 5 година	Укупно
Дугорочни кредити	-	5.089	54.650	59.739
Обавезе из пословања	255.641	-	-	255.641
Крат. финан. обавезе	127.404	-	-	127.404
Остале крат. обавезе	166.705	-	-	166.705
	549.750	5.089	54.650	609.489

Приказани износи засновани су на недисконтованим новчаним токовима на основу најранијег датума на који ће предузеће бити обавезно да такве обавезе намири (актуелни ануитетни план).

ИНДИКАТОРИ ОПШТЕ ЛИКВИДНОСТИ

	2022. година	2021. година
1 ОБРТНА ИМОВИНА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,90	0,84

ИНДИКАТОРИ УБРЗАНЕ ЛИКВИДНОСТ

2 ОБРТНА ИМОВИНА БЕЗ ЗАЛИХА / КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0,75	0,68
---	------	------

Коефицијент испод 1 показује присуство ризика ликвидности.

УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ КАПИТАЛА

У поступку управљања капиталним ризиком, циљ је очување могућности предузећа да послује по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала. Руководство прегледа структуру односа дугова и капитала на годишњој основи.

Анализира се капитал кроз показатељ задужености. Овај показатељ израчунава се као однос нето обавеза (задужености) и укупног капитала. Нето задуженост се обрачунава тако што се укупне финансијске обавезе (краткорочне и дугорочне) умање за готовину и готовинске еквиваленте. Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

Показатељи задужености на дан 31. децембра 2022. и 2021. године су били следећи:

РИЗИК КАПИТАЛА

1. Обавезе (дугорочне и краткорочне)	873.797	652.785
2. Капитал	3.101.811	3.180.070

Коефицијент (1/2)	28,2%	20,5%
--------------------------	--------------	--------------

Укупне обавезе износе 28,2% укупног капитала и веће су за 7,7% у односу на претходну годину.

ДИРЕКТОР

Небојша Јаковљевић, дипл.ецц.